

TÜRK KÜTÜPHANECİLİĞİ

TÜRK KÜTÜPHANECİLER DERNEĞİ BÜLTENİ

5. Cilt

1991

3. Sayı

Depreşen Haksızlık

Herhalde kendini tanıma ve kabul ettirme sürecini henüz tamamlamamış bulunmasından olsa gerek, kütüphaneciliğin herkesin yapabileceği "basit bir iş" olduğu anlayışı sürüyor. Oysa kütüphanecilik, başka ülkelerde olduğu gibi, yurdumuzda da meslek olma şartlarını yerine getirmiş alanlardan biridir. Üniversitelerimizin kütüphanecilik bölümlerini bitirenler sayı olarak binlerle ifade edilir olmuştur. Bunların çoğu meslek hayatlarında başarıya ulaşmış, bir bölümü de meslekle ilgili üst yönetim görevlerinde değerli hizmetler vermiştir. Yine bu alanda, bir çok kişi lisans üstü öğrenim görerek "bilim uzmanı" ve "doktor" akademik derecelerini kazanmıştır. Böylece meslek eğitiminin de seviyesi yükselmiştir. Ama, bütün bunlar andığımız olumsuz anlayışı değiştirmeye yetmemiştir. Bu yüzden, kütüphanelerdeki yönetim görevlerine kütüphanecilik eğitimi görmemiş veya daha önce bir kütüphanede bir gün bile çalışmamış kişilerin getirilmesi, kütüphanelere yeni görevli alınırken kütüphanecilik eğitim öğretimi görenlerin ya tümüyle dışlanması, ya da onların ikinci planda tutulması olaylarına sık sık rastlanmıştır.

Bu, kuşkusuz, kütüphanecilik bir "meslek" ise, bu mesleğin mensuplarına ve kendisine yapılan büyük bir haksızlıktır. Ve, bu haksızlık sık sık depreşmektedir. Tam "Kütüphanelere artık kütüphaneciler atanıyor" diye sevinmeğe başlarken, bu haksız tutum yeniden ortaya çıkar! Çünkü yetkililerimiz, bir bakanın Avrupa'ya gidişi sırasında rahmetli büyüğümüz Adnan Ötügen'e "kütüphanecilik gibi basit bir iş için..." şeklinde belirttiği anlayışı bir türlü aşamamaktadırlar. Yetkililerin bu anlayışı değişmedikçe de, bu haksızlığın sık sık depreşeceğini, bu yaranın sık sık kanayacağını tahmin etmek güç olmaz. Arada bir görülen (Eski Kültür Bakanı Namık Kemal Zeybek'inki gibi) mesleğe saygılı davranışlar ise, çöldé serap gibi kalmaktadır.

Bu haksızlığın yeni bir örneği, Kültür Bakanlığı'nın "kütüphaneci" kadrolarına yeni eleman alma davranışında görülmektedir. Öğrendiğimize göre bu Bakanlığa 170 kadar yeni kadro verilmiştir ve bunun 50'si de "kütüphaneci" kadrosudur. Bakanlık ise bunun yalnız 20'sini -lütfen!- üniversitelerin kütüphanecilik bölümlerinden mezun olanlara, ötekileri ise Türk dili ve edebiyatı, tarih gibi alanların eğitimini görenlere ayırmıştır. Yani 'kütüphaneci' kadrolarına alınacak 'kütüphaneci'lerin, başka alanlardan alınacaklara oranı ancak % 40'dır.

Andığımız durumu hak, insaf kavramları ile izah etmeğe, tabii ki, imkân yoktur. Bir mesleğin eğitimini görmüş, istikbalini o mesleğe bağlamış gençlerin yüzlercesi, meslekle ilgili bir hizmetin beklentisi ve ümidi içinde iken, onları bir yana bırakıp, onların meslek görevlerine başka alanlardan olanları almanın hiç bir mantıklı gerekçesi olamaz!

Bizim bu sözlerimiz üzerine yetkililerin yapacağı savunmayı tahmin ediyor, hattâ biliyoruz (Çünkü bu tür açıklamalarla sık sık karşılaştık): Kütüphanelerde eski basma ve yazma eserler bulunduğunu, bunları ancak anılan eğitimi yapanların okuyup değerlendirebileceklerini söyleyecekler. Oysa, Kütüphanecilik bölümlerinde de, andığımız öteki eğitimi veren bölümlerdeki gibi "Osmanlı paleografyası" dersi okutulmakta, eski yazı ile okumayı bu bölümü bitirenler de öğrenmektedirler. Bu gerekçeye dayanılarak ötekilere avantaj tanınamaz. Başka bir husus da şu: Eğer kütüphanelere böyle elemanlar alınacaksa, bunlar "kütüphaneci" kadrolarına değil, oluşturulacak ve başka türlü adlandırılacak kadrolara atanmalıdırlar. Bunların kütüphanecilere oranı da % 60 değil, olsa olsa % 10 olmalıdır. Çünkü kütüphanelerde onlara duyulacak ihtiyaç bu oranda bile değildir, olması da düşünülemez. Yetkililerimiz meslek ve ihtisasa saygılı iseler, bunu yapmak zorundadırlar. Biz, kütüphanecilik mezunlarının, söz gelişi, aynı Bakanlığın Anıtlar Genel Müdürlüğüne alınışına tanık olamıyoruz; ama orada görevlendirilmesi gereken bir kimse rahatça kütüphanelerde, hem de "kütüphaneci" sıfatıyla görevlendirilebiliyor.

Bu haksız tutumun, bir daha depreşmeyecek biçimde sona ermesini diliyoruz.

Ağustos 1991

Necmeddin Sefercioğlu
TKD Genel Başkanı